

stovnað til at gera – var sett í, so vóru góðar 500 milliónir minni í kassanum, og byrjunarjavnin varð dagfórdur fylgjandi.

– Og tann rokningin fór til bankarnar í bankapakka 1, og teir hava drigið tað frá í sínum rokni-skapi. Sambært rokniskapinum hjá Eik í 2011 hevur Fíggjarligt Støðufesti goldið hetta tapið – og tikið tað við í tapsuppperðina, sum gamla Eik leiðslan er stævnd eftir, sigur Odd Bjellvåg, grannskoðari.

Men er tað so ikki júst so, sum Eik leiðslan hevur ført fram? At felagið misti 500 milliónir fyrsta dagin?

– Um so var, at nýstovnaði bankin hevði átti hatta tapið á 500 milliónir, so skuldi tað framgingið av rokniskapinum yvir virksemin fyrstu tíðina. Also tað skuldi verið sjónligt í virkseminum hjá bankanum, hví bankin misti hasar pengarnar. Tað sæst ikki nakað í rokniskapinum hjá nýggja bankanum um, at bankin hevur tikið hatta tapið. Hinvegin framgongur, at Fíggjarligt Støðufesti hevur goldið tapið, sigur Odd Bjellvåg.

Men tað, sum hevur størstan týðning í skattamálinum er, hvør keypsavtalan millum Fíggjarligt Støðufesti og TF Holding var.

– Mær vitandi hevur Fíggjarligt Støðufesti sent rokningina fyri hasar 514 milliónirnar til hinar bankarnar í bankapakka 1. Also er tað drigið frá einaferð, sigur Odd Bjellvåg.

Men hvør var so avtalan millum Fíggjarligt Støðufesti og TF Holding um eventuellar skattafrádráttir?

Má vera skattasvik

Víkuskiftis Sosialurin hevur fleiri ferður áður prentað eitt skjal, sum varð gjørt av grannskoðarum hjá Fíggjarligum Støðufesti, í samband við skattligu viðurskiftini hjá nýstovnaða bankanum.

SKJAL 1

The transfer of assets and liabilities will be treated as a taxable transfer. This implies that the tax basis for the acquired assets and liabilities should correspond to the values attributed to the assets and liabilities in the opening balance sheet of October 14th 2010 assuming that these assets correspond to fair market value. ... No tax assets (including tax losses carried forward) or liabilities will correspondingly exist as of the opening balance sheet date.

Hetta skjalið og onnur við hevur Víkuskiftis Sosialurin prentað áður. Hesi bera boð um, at nýggi bankin ikki kann draga skattlig tap frá, sum stava frá tíðini áðrenn byrjunardagin 14. oktober.

– Tað er einki at ivast í, at raksturin hjá gamla Eik Banka heldur fram til 14. oktober. Og tapið á 500 milliónir hoyrir gamla bankanum og harvið Fíggjarligum Støðufesti til. Eg kenni ikki keypsavtaluna millum Fíggjarligt Støðufesti og TF Holding, men eftir upplýsingunum,

– Eg fegnaðist um at hoyra, at landsstýriskvinnan við fíggjarmálum ætlar at seta á stovn eitt váðaráð. Tí eingin ivi er um, at vit hava tørv á strangari eftirliti, sigur Odd Bjellvåg

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

»Um so er, at Taks gevur Eik Banka viðhald í hesum málinum, so hevur Fíggjarligt Støðufesti ein trupulleika av teimum heilt stóru, og so skal Fíggjarligt Støðufesti til at rinda hasar 500 milliónirnar aftur til bankarnar í bankapakka 1«

Odd Bjellvåg

sum eru komnir fram, hevur Fíggjarligt Støðufesti ikki givið keyparanum loyvi til at yvirtaka tap frá gamla bankanum, í og við, at Fíggjarligt Støðufesti sjálvt hevur sent rokningina til bankarnar í bankapakka 1, sigur Odd Bjellvåg.

Keypstreytirnar hava týðning fyri, hvør eigur apuna í hesum málinum. Tí eitt er vist – onkur hevur gjørt eitt sera álvarsamt mistak.

Onkur eigur apuna

Odd Bjellvåg er grannskoðari og heldur tí sera fast um, at uttan øll hugsandi skjøl í málinum kann hann ikki siga, hvør eigur apuna. Men eitt er so sikkurt og vist, uttan at hava sæð øll skjølini í málinum, og tað er, at onkur eigur so apuna.

– Um so er, at Taks gevur Eik Banka viðhald í hesum málinum, so hevur Fíggjarligt Støðufesti ein trupulleika av teimum heilt stóru, og so skal Fíggjarligt Støðufesti til at rinda hasar 500 milliónirnar

aftur til bankarnar í bankapakka 1, sigur Odd Bjellvåg.

Orsøkin er, at Eik ikki hevur rætt til henda frádráttin er, at tann veruleikin bara er ov ósannlíkur.

– Ilt er at síggja, hví Eik skuldi havt rætt til frádráttin. Teir siga jú sjálvir í rokniskapinum, at Fíggjarligt Støðufesti hevur goldið tapið. Men tað er væl saktans tað, sum Taks viðger nú, sigur Odd Bjellvåg.

Grovt ósektnei ella tilvitað svik?

Óansæð hvussu víkur og vendir, so er bara ein møguleg niðurstøða frá skattamyndugleikunum, sum kann elva til, at oddamennirnir í skattamálinum koma heilskapadur burtúrur hesum. Og tað er, um Taks gevur Eik 100 prosent viðhald í tí, sum farið er fram. Um so er, at tað er av grovum ósektnei, so er tað eisini revsivert. Faktum er, at hetta málið er sera álvarsamt fyri Eik.

Víkuskiftis Sosialurin hevur í viðgerðini av skattamálinum áður ført fram, at tá tú sendir inn upplýsingar til skattamyndugleikarnar, so skalt tú senda so mikið, at myndugleikarnir fáa eina fulla og nøktandi mynd av støðuni.

Tað er ikki nóg mikið, at siga hálvar sannleikar ella at halda partar av málinum aftur.

Um so er, at Taks á onkran hátt kemur til, at Eik ikki hevur rætt til hetta, ja so kann tað merkja fleiri ting. Tað fyrsta er, at frádrátturin á 90 milliónir verður tikin aftur. Síðani kanst tú fáa eina bót svarandi til upphæddina, sum tú ætlaði at tiltuska tær. Og um talan er um skerpanið umstøður, so vera oddapersónarnir ivaleyst rættisfor-

■ **Odd Bjellvåg var nevndarformaður í gamla Eik Banka, tá ið hann fór á heysin um heysti 2010. Tað merkir, at Odd Bjellvåg stóð á odda, tá ið gamli bankin fór á heysin og Fíggjarligt Støðufesti skuldi yvirtaka gamla bankan. Hann sat tí á fremsta bonki, tá ið gamli bankin fór og nýggi bankin bleiv stovnaður.**

fylgdir. Men hví velur fyrrverandi nevndarformaður í kollsiglda Eik at siga sína hugsan um hetta málið alment?

Hava vit einki lært?

Odd Bjellvåg sat í nevndini í gamla Eik Banka, sum á heysti í 2010 mátti steðgað sitt virksemin. Skjótt gjørdist bygnaðurin í gamla Eik og Eik grunninum offur fyri hørðum atfinningum. Og um so er, at atfinningarnar hava verið rættar, má man staðfesta, at vit einki hava lært. Tí bygnaðurin í TF Holding er helst lítið frægari enn bygnaðurin í gamla bankanum var.

– Mín spurningur nú er hesin: Hava vit einki lært av gamla Eik, spyr Odd Bjellvåg.

Hann vísir á, at TF Holding hevur eina samfelagsliga ábyrgd, tí fíggjarsamtakið er ogn hjá føroysku tryggingartakarunum og er størsta fíggjarsamtakið í landinum.

– Um atfinningarnar móti bygnaðinum hjá gamla Eik vóru rættvísar, hvørja hugsan hevur man so til bygnaðin í fleiri av stóru fyrirkunum í Føroyum, spyr Odd Bjellvåg.

Áður hevur Víkuskiftis Sosialurin víst á, at fleiri atfinningarsamar røddur eru frammi um, at Súi Schwartz Jacobsen eigur alt valdið í TF samtakinum, tí hann bæði er stjóri í Eik og í TF Holding og also er stjóri hjá nevndini, sum skal halda eftirlit við honum.

Mong hava ført fram, at bygnaðurin í TF Holding ikki er optimalur, og hesum tekur Odd Bjellvåg undir við.

– Eg trúði, man hevði lært nakað av tí, sum hendi í gamla bankanum. Men eg havi trupult við at fáa eyga á lærdómin, sigur Odd Bjellvåg.

Tó bórast tíðindi herfyri, sum fingur Odd Bjellvåg at síggja onkran glotta fyri framman.

– Eg fegnaðist um at hoyra, at landsstýriskvinnan við fíggjarmálum ætlar at seta á stovn eitt váðaráð. Tí eingin ivi er um, at vit hava tørv á strangari eftirliti, sigur Odd Bjellvåg.

Hann sipar til tann veruleika, at føroysku fyrirkunur eru so stórar og máttmiklar, at taka tær eitt fatalt fet skeivan vegin, ja so kann tað kosta samfelagnum óhugnaliga nógv.

– Og tað sær eisini út sum, at støðan við eftirlitið er vánalig í dag, helst tí vit hava játtað ov lítið av pengum og orku til eftirlit. Og við váðaráðum kunnu vit kanska gerast betur til at halda eitt vakið eyga við fyrirkunum í landinum. Og tað er beinleiðis tiltrongt á fleiri økjum í samfelagnum, sigur Odd Bjellvåg, grannskoðari og fyrrverandi nevndarformaður í gamla Eik Banka.

BARBARA@SOSIALURIN.FO